

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - Z-1166
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination March / April - 2023
History -I (Shivaji and His Times-A.D. 1630 - A.D.1707)

[Time:1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen for writing.
- 3) Use Pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attestations is Prohibited.
- 1) सर्व प्रथम सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृती साठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुन व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q1

A. Fill in the blanks (attempt all).

05

1. At _____ year Shahaji Raje died.
2. GhodKhind Renamed as _____ khind.
3. _____ was the son of Aurangzeb, who meet to chhatrapati sambhaji Raje.
4. _____ the mughal sardar, who won Jinji fort.
5. _____ minister added as the new minister Post in the Maratha court during chhatrapati Rajaram Period.

अ. रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

05

१. शहाजी राजांचा मृत्यू _____ मध्ये झाला.
२. घोड खिंडचे नाव बदलून _____ हि खिंड ठेवण्यात आले.
३. _____ हा औरंगजेब पुत्र छत्रपती संभाजी राजा सोबत मिळला होता.
४. _____ या मोगल सरदाराने जिंजीचा किल्ला जिंकला.
५. राजाराम महाराजांच्या काळात _____ या नवीन मंत्री पदाची भर पडली.

05

B. Answer in one sentence (attempt all)

1. Which incident caused the conflicts between Jadhav and Bhosale?
2. Which was the technique of the second coronation of Shivaji Maharaja.
3. When chhatrapati Shivaji died.
4. Who was the two main officers in chhatrapati Shivaji Maharaja Navy.
5. Which was the chief unit of Gram Level Judicial Administration.

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

05

१. कोणत्या प्रकरणामुळे भोसले - जाधव या दोन घराण्यात वैर निर्माण झाले?
२. शिवाजी महाराजांचा दुसरा राज्याभिषेक कोणत्या पद्धतीने झाला.
३. शिवाजी महाराजांचा मृत्यू केव्हा झाला?
४. शिवकालातील दोन प्रमुख नाविक दलाचे अधिकारी कोण होते?
५. गाव पातळीवरील न्याय प्रशासनाचा प्रमुख घटक कोणता होता?

- Q2 A. Explain concept / terms / units / events (Any Two) 10
1. Rajmata Jijau.
  2. Vatandari
  3. Carnation of Shivaji Maharaja
  4. Santaji Ghorpade
- अ. संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन) 10
१. राजामाता जिजाऊ
  २. वतनदारी.
  ३. शिवराज्याभिषेक
  ४. संताजी घोरपडे.
- B. Attempt in short (any Two) 10
- (Word limitation minimum 60 for each Answer)
1. Explain the importance of Jawali victory?
  2. Explain the Significance of treaty of purandar (1665 A.D)
  3. Explain the Policy about Vatandari of chhatrapati Rajaram.
  4. Give the Information About Taxation system during Shivaji maharaja.
- ब. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
- (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६०)
१. जावळी विजयाचे महत्व स्पष्ट करा.
  २. पुरंदर तहाचे (इ.स. 1665) महत्व स्पष्ट करा?
  ३. छत्रपती राजारामाचे वतनदारी विषयक धोरण स्पष्ट करा.
  ४. शिवकालीन कर पद्धतीवर माहिती द्या.
- Q3 Write answer in detail (Any one) 20
- (Word limitation minimum 200 for each answer)
1. Describe the socio religious and economic condition of Maharashtra in early 17th Century?
  2. Give the Causes of Invasion of Mirza Raje Jaisingh, and Treaty of purandar?
- सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 20
- (प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा 200)
१. 17 व्या शतकाच्या आरंभीच्या काळातील महाराष्ट्राची सामाजिक - धार्मिक व आर्थिक परीस्थिती वर्णन करा?
  २. मिर्झाराजे जयसिंहाच्या स्वारीची कारणे सांगुन पुरंदरच्या तहाची माहिती द्या?

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO: - Z-1167

FACULTY OF HUMINITIES

B.A. F.Y. (Sem-I)

Examination March / April – 2023

History - II (History of Modern Maharashtra- A.D.1818-A.D. 1905)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use Only blue or black pen for writing.
- 3) Use pencil for diagram,
- 4) Use any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- २) फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करा .
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे .
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण अथवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे .

Q1

A) Fill in the blank (attempt all)

05

1. Permanent settlement was introduced by _____
2. Woods dispatch was related to _____
3. _____ was Governor of India when Hunter commission visit to India.
4. Bombay mill hand Association was funded by _____
5. The book men-women comparison written by _____

अ) रिकाम्या जागा भरा . (सर्व)

- १) कायमधारा पद्धती _____ यांनी सुरु केली .
- २) वूड्सचा खलिता _____ शी संबंधित आहे .
- ३) हंटर कमिशन भारतात आले तेव्हा _____ हे भारताचे गव्हर्नर होते .
- ४) मुंबई गिरणी कारभार संघटनेची स्थापना _____ यांनी केली .
- ५) स्त्री-पुरुष तुलना हे पुस्तक _____ यांनी लिहले

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who started the dinbandhu news paper?
- 2) Who found the manav dharma sabha?
- 3) In which city was the Indian National congress established?
- 4) Who was the main leader of the extremist group in Maharashtra?
- 5) Nukti sadan was funded by whome?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. दिनबंधू हे वृत्तपत्र कोणी सुरु केले?
२. मानव धर्म सभेची स्थापना कोणी केली?
३. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना कोणत्या शहरात झाली?
४. महाराष्ट्रातील जहाल गटाचे प्रमुख नेते कोण होते?
५. मुक्ती सदनची स्थापना कोणी केली?

Q2 A) explain concepts / terms / units / events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Child marriage
- 2) Pune sarvjanik sabha
- 3) Factory Act 1891
- 4) Chattusutri

अ) संकल्पना/संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. कोणतेही दोन.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) बालविवाह
- २) पुणे सार्वजनिक सभा
- ३) १८९१ चा फॅक्टरी कायदा
- ४) चातुसुत्री

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the result of the third anglo-maratha war.
- 2) Give information about the elphinston code law.
- 3) Why British introduce modern education in India?
- 4) Write note on Ramoshi Revolt.

ब) थोडक्यात लिहा (कोणतेही दोन) 10

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) तिसऱ्या इंग्रज मराठे युद्धाचे परिणाम लिहा.
- २) एल्फिन्स्टन कायदे संहितेची माहिती द्या.
- ३) ब्रिटिशांनी भारतात आधुनिक शिक्षण का सुरु केले?
- ४) रामोशी उठावावर टिप लिहा.

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Evaluate the work of mount Stuart Elphinston as the first governor of Bombay presidency.
- 2) Write an essay on the work of lokmanya Tilak

सविस्तर उत्तर लिहा. (एक)

(प्रत्येक प्रश्नाच्या उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) मुंबई इलाख्याचा पहिला गव्हर्नर म्हणून माउंट स्टूअर्ट एल्फिन्स्टन यांच्या कार्याचे मुल्यांकन करा.
- २) लोकमान्य टिळक यांच्या कार्यावर सविस्तर निबंध लिहा.

Total No. of Printed Pages: 04

SUBJECT CODE NO: - ZZ-1525
FACULTY OF HUMANITIES
B.A F.Y (Sem-II)
Examination March / April - 2023
History –III
History of Marathas (1707 A.D -1818 A.D.)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 40]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) Use blue or black pen only.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) Use pencil for diagram.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- ४) कोणत्याही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A) Answer multiple choice questions. (attempt all)

05

1. Aurangzeb died at _____
a) Khultabad b) Ahmadnagar c) Daulatabad d) Aurangabad
2. _____ was the founder of Peshwai.
a) Balaji Bajirao b) Bajirao-I c) Balaji Vishvanath d) Madhav Rao-I
3. The battle of Palkhed was fought in the year _____
a) 1727 b) 1728 c) 1729 d) 1730
4. Malharrao Holkar was the Jagirdar of _____
a) Gwalior b) Indore c) Jhansi d) Avadh
5. Treaty of Salbai was signed in the year _____
a) 1778 b) 1780 c) 1782 d) 1784

अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा. (सर्व अनिवार्य)

१. औरंगजेबाचा मृत्यू _____ येथे झाला.
अ) खुलताबाद ब) अहमदनगर क) दौलताबाद ड) औरंगाबाद

२. पेशवाईचा संस्थापक _____ होते.
अ) बालाजी बाजीराव ब) बाजीराव-I क) बालाजी विश्वनाथ ड) माधवराव-I
३. इ.स _____ मध्ये पालखेडची लढाई झाली.
अ) 1727 ब) 1728 क) 1729 ड) 1730
४. मल्हारराव होळकर हे _____ चे जहागिरदार होते.
अ) ग्वाल्हेर ब) इंदोर क) झांशी ड) अवध
५. सालबाईचा तह इ.स _____ मध्ये झाला.
अ) 1778 ब) 1780 क) 1782 ड) 1784

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

1. Who built Shaniwarwada?
2. Mastani was given by Rajachattrasal as a gift which peshva?
3. When Sawai Madhavrao died?
4. Whom were the two party during Udgir war?
5. What is the father's name of Maharani Tarabai?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. शनिवारवाडा कोणी बांधला.
२. राजा छत्रसालने मस्तानी कोणास भेट दिली.
३. सवाई माधवरावांचा मृत्यू कधी झाला.
४. उदगिरची लढाई कोणामध्ये झाली.
५. महाराणी ताराबाईच्या पित्याचे नाव काय.

Q2 Explain concept / terms / units / events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Balaji Vishvanath Peshwa
2. Treaty of varana
3. Maratha Rajmadal
4. First Anglo-Maratha war

संकल्पना / संज्ञा / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. पेशवा बालाजी विश्वनाथ
२. वारणेचा तह
३. मराठा राजमंडळ
४. पहिले इंग्रज-मराठा युद्ध

Q3 Attempt Answer in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. State the reasons of rise of Peshwas.
2. Explain the importance of treaty of Mungi-Shegaon.
3. State the achievements of Madhavrao Peshwa in the battle of Rakshasbhuvan.
4. Explain the currency system during the period of Peshwa.

थोडक्यात उत्तर लिहा. (कोणतीही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. पेशव्यांच्या उदयाची कारणे सांगा.
२. मुंगी-शेगावच्या तहाचे महत्व विशद करा.

३. राक्षसभुवनच्या लढाईतील माधवराव पेशव्यांची कामगिरी विशद करा.
४. पेशवेकालीन चलनव्यवस्थेचे वर्णन करा.

Q4 Answer in detail. (any one)

10

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Discuss the causes and effects of third battle of panipat.
2. Explain the cause of the downfall of the Maratha empire.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. तिसऱ्या पानिपतच्या युद्धाची कारणे आणि परिणाम विशद करा.
२. मराठी साम्राज्याच्या पतनाची कारणे स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - Z-1179
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II)
Examination March / April - 2022
History -III (History of the Marathas A.D.1707-A.D.1818)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use Only blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण अथवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) These committed sati with chhatrapati shahu _____
- 2) After the battle of palkhad _____ treaty was signed between Nizam and Bajirao.
- 3) A Maratha sardar who setup the army parade on the basis on western _____
- 4) In _____ year third battle of panipat was fought.
- 5) _____ founded the shindhia kingdom at Gwalior.
- अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व)
- १) छत्रपती शाहूबरोबर _____ या सती गेल्या.
- २) पालखेडच्या युद्धानंतर बाजीराव व निजाम यांच्यात _____ हा तह झाला.
- ३) _____ या मराठा सरदाराने पश्च्यात्यांच्या धरतीवर कवायती फौजेची उभारणी केली.
- ४) पानिपतची तिसरी लढाई _____ यावर्षी झाली.
- ५) _____ यांनी ग्वाल्हेर येथे शिंदे घराण्याची स्थापना केली.

B) Answer in one sentence (all)

05

- 1) Which post was given by Chatarapti Shahu to Knaoji Angre?
- 2) The battle of Rakshsbhavan was fought in which year.
- 3) Mastani was given by Rajachattrasal as a gift which peshva.
- 4) The batte of Hadpsar was fought in which years.
- 5) When was the end of peshwa period?

आ) एका वाक्यात उत्तर लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) छत्रपती शाहुनी कान्होजी आंग्रोला कोणते पद दिले?
- २) राक्षसभुवनचे युद्ध कोणत्या वर्षी झाले?
- ३) राजा छत्रसालाने मस्तानी कोणास भेट दिली?
- ४) हडपसरचे युद्ध कोणत्या वर्षी झाले?
- ५) पेशवाईचा शेवट केव्हा झाला?

Q2

A) explain concepts / terms / units / events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- १) Maharani Tarabai
- २) Purandar Treaty (1774)
- ३) Chauthai
- ४) Battle of khed

A) संकल्पना/संज्ञा / घटक/घटना/स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. महाराणी ताराबाई
२. पुरंदरचा तह (१७७४)
३. Chauthai
४. Battle of khed

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Narrate the work of Balaji vishwanath ?
- 2) Write the causes of third battle of panipat.
- 3) Give the causes for the rise of peshwa
- 4) Write the effects of the first Anglo Maratha war.

ब) थोडक्यात लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) बालाजी विश्वनाथाचे कार्य सांगा?
- २) पानिपतच्या तिसऱ्या लढाईची कारणे लिहा.
- ३) पेशवाईचा उदयाची कारणे द्या.
- ४) पहिल्या इंग्रज- मराठा युद्धाची परिणाम लिहा.

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the revival of Maratha power under peshwa madharrao first.
- 2) Write the causes and effects of the Third Anglo-maratha war.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नाच्या उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) पेशवा माधवराव प्रथमच्या काळातील मराठा सत्तेच्या पुनरुज्जीवनावर चर्चा करा.
- २) तिसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धाची कारणे व परिणाम लिहा.

Total No. of Printed Pages: 03

SUBJECT CODE NO: - ZZ-1526
FACULTY OF HUMANITIES
B.A F.Y (Sem-II)
Examination March / April - 2023
History - IV History of Ancient India (A.D. 320 A.D. 1206)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 40]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
1. सर्व प्रश्न सोडविने आवश्यक आहे.
- 2) Use blue or black pen only.
2. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) Use pencil for diagram.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is Prohibited
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A) Answer multiple choice questions (attempt all)

05

1. _____ was the founder of Gupta dynasty.
a) Samudra Gupta b) Shri Gupta c) Chandra Gupta d) Kumargupta
2. The inscription which gives information about the Chandragupta -II is
a) Allahabad b) Mehrouly c) Hathigumpha d) Aihole
3. During Harshavardhana's time _____ Chinese traveller come to India
a) Huentsang b) Fahian c) It sing d) Sung-Yan
4. Shilbhadra was the famous teacher of _____
a) Taxshila University
b) Nalanda University
c) Ujjain University
d) Vikramshila University
5. The capital of Pulakesin II was _____
a) Pratishtan b) Badami c) Pataliputra d) Thar

अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा (सर्व अनिवार्य)

१. गुप्त घराण्याचा संस्थापक _____ हा होता.
अ) समुद्रगुप्त ब) श्रीगुप्त क) चंद्रगुप्त ड) कुमारगुप्त
२. _____ स्तंभालेख -चंद्रगुप्त व्दितिसंबंधी माहिती देतो.
अ) अलाहाबाद ब) मेहरौली क) हाथीगुंफा ड) ऐहोळ

३. हर्षवर्धनच्या काळात _____ चीनी प्रवासी भारतात आला होता.
अ) ह्युएनत्संग ब) फाहियान क) इत्सिंग ड) सुंग-युन
४. शीलभद्र हा _____ येथील प्रसिद्ध अध्यापक होता.
अ) तक्षशीला विद्यापीठ
ब) नालंदा विद्यापीठ
क) उज्जैन विद्यापीठ
ड) विक्रमशिला विद्यापीठ
५. _____ ही पुलकेशी दुसऱ्याची राजधानी होती.
अ) प्रतिष्ठान ब) बदामी क) पाटलीपुत्र ड) तेर

B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

1. Which Period is known as golden age of Ancient India?
2. Which was the writer of Devichandra Guptam ?
3. Ghototkach caves created in which Periods?
4. Which charter book was written by Ban bhat?
5. who was the founder of Rashtrakutas?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

१. प्राचीन भारतीय इतिहासातील कोणता कालखंड सुवर्णयुग म्हणून ओळखला जातो.
२. 'देवीचंद्रगुप्तम्' या नाटकाचा लेखक कोण.
३. घटोत्कच लेणी कोणाच्या काळातील आहेत.
४. बानभट्टाने कोणता चरित्रग्रंथ लिहिला.
५. राष्ट्रकुटांचा मूळ संस्थापक कोण होता.

Q2 Explain concept/terms/Units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Pulkeshi – II
2. Pravarsen – I
3. Nalanda vidyapeeth
4. Tailap – II

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. पुलकेशी - II (द्वितीय)
२. पहिला प्रवरसेन
३. नालंदा विद्यापीठ
४. तैलप द्वितीय

Q3 Attempt answer in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Describe the literary sources during Gupta period.
2. State the Vakatakas cultural contribution.
3. Explain the contribution of Harshavardhane to spread Buddha Dhamma.
4. Write a note on Rashtrakut Administration.

थोडक्यात उत्तर लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मयोदा)

१. गुप्तकालीन वाङ्मयीन साधनांचे वर्णन करा
२. वाकाटकांचे सांस्कृतिक योगदान सांगा.
३. हर्षवर्धनाचे बौद्धधर्म प्रसारातील योगदान स्पष्ट करा.
४. राष्ट्रकुट प्रशासनावर एक टीप लिहा.

Q4 Answer in Detail (any one)

10

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Write the detailed information about the administration of the Vardhan Dynasty.
2. State the achievements of Chalukyas of Kalyani.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान 200 शब्द मर्यादा)

१. वर्धन घराण्याच्या प्रशासनाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
२. कल्याणीच्या चालुक्यांची कामगिरी सांगा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - Z-1180

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. F.Y. (Sem-II)

Examination March / April - 2023

History - IV (Twentieth Century Maharashtra A.D.1905-A.D.1960)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविने आवश्यक आहे
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचा वापर करावा
- ३) आकृत्यासाठी पेंसिलचा वापर करावा
- ४) कोणतीही लक्ष्यवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q1 Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) Non Brahmin movement stated in Maharashtra in ..... A D
- 2) Arya samay was formed by ..... in India
- 3) Shivaji shikshan sanstha was founded by .....
- 4) Mahatma Gandhi first Experiment of satyagrah in India began at .....
- 5) Commissioner jackson was murdered by ...

अ) रिकाम्या जगा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) इ.स ..... पासून ब्राम्हाणेत्तर चळवळ महाराष्ट्रात सुरु झाली
- २) भारतात आर्य समाजाची स्थापना ..... यांनी केली
- ३) शिवाजी शिक्षण संस्थेची स्थापना ..... यांनी केली
- ४) महात्मा गांधीजींचा सत्याग्रहाचा पहिला प्रयोग ..... येथे सुरु झाला.
- ५) कमिशनर जॅक्सनचा खून ..... यांनी केला

05

B) Answer in one sentence (attempt all)

- 1) What is the birth place of Babu Genu?
- 2) Which dynasty ruled in Hyderabad?
- 3) Who presided over the convention of the national assembly at Surat ?

- 4) Who was the chairman of the state restructuring commission?
5) Who led the Dharasand satyagraha?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) बाबु गेनू यांचे जन्मगाव कोणते ?
२) हैद्राबाद येथे कोणत्या वंशाची सभा होती ?
३) सूरत येथील राष्ट्रीय सभेच्या अधिवेशनाचे अध्यक्ष कोण होते ?
४) राज्य पुनर्रचना आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते ?
५) धारसाना सत्याग्रहाचे नेतृत्व कोणी केले ?

Q2 A) Explain the concepts / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Chaphekar Brothers
2) Razaka Association
3) V. Ra. Shinde
4) Dandi yatra

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक/घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा 60 शब्द)

- १) चाफेकर बंधू
२) रझाकार संघटना
३) वि. रा शिंदे
४) दांडी यात्रा

10

B) Attempt in Short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the reasons for the failure of the revolutionary movement.
2) Discuss the vande mataram movement.
3) Write information about vedokta case
4) Explain the chatusutri of Tilak.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन)

- १) क्रांतिकारी चळवळीच्या अपयशाची कारणे सांगा
२) वन्दे मातरम अहोतना या विषयी चर्चा करा
३) वेदोक्त प्रकरण माहिती लिहा
४) टिळकांची चतुसुत्री स्पष्ट करा

Q3 Write answer in detail (any one)

20

(Word limitation minimum of work 200 each answer)

- 1) Explain the important of work of swami Ramanand Tirth in Hyderabad freedom
- 2) Give the role of Maharashtra in civil Dis obedience movement

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) हैद्राबाद स्वतन्त्र लढ्यातील स्वामी रामानंद तीर्थ यांच्या कार्याचे महत्त्व स्पष्ट करा
- २) सविनय कायदेभंग चळवळीतील महाराष्ट्रातील महाराष्ट्राची भूमिका सांगा

Total No. of Printed Pages: 03

SUBJECT CODE NO: - Z-1171

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. T.Y. (Sem-V)

Examination March / April - 2023

History of Indian National Movement (A.D. 1885 - A.D. 1947)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- i. All question are compulsory.
  - ii. Use black and blue per only.
  - iii. Use Pencil for Diagrams
  - iv. Use of any sign, attracting attention is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
  २. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा
  ३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
  ४. कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) British east India company was founded in _____
- 2) _____ was the father of Indian national congress.
- 3) _____ was the called the first Indian Revelation in India.
- 4) _____ established the swaraj party.
- 5) _____ wrote the book "my Experiment of truth"

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) _____ साली ब्रिटीश इस्ट इंडिया कंपनीची स्थापना झाली.
- २) _____ यांनी भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे जनक म्हणतात.
- ३) _____ यांना आद्य क्रांतिकारक म्हणून ओळखले जाते.
- ४) _____ यांनी स्वराज्य पक्षाची स्थापना केली.
- ५) _____ यांनी " माझे सत्याचे प्रयोग" हे पुस्तक लिहीले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who started the permanent settlement?
- 2) Who wrote the book "Gita rahasya"?
- 3) Who Killed commissior Rad
- 4) Which year started the non- co-operation Movement?.
- 5) Who started the "Wahabi Movement"?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

१. "कायमधारा पद्धती" कोणी सुरु केली?
२. गितारहस्य" हा ग्रंथ कोणी लिटीला?
३. कमिश्नर रेडचा खून कोणी केला?
४. असहकार चळवळ कोणत्या वर्षी शुरु झाली?
५. "वहाबी चळवळ" कोणी सुरु केली?

Q2 Explain concepts/terms/units / events (any two)

10

- 1) colonialism
- 2) Indian National congress
- 3) Extremists
- 4) Mountbatten plan

अ) संकल्पना / संज्ञा/घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोग)

- 1) वसाहतवाद
- 2) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
- 3) जहालवाद
- 4) माऊंटबॅटन योजना

B) Attempt answer in short (any two)

10

- 1) Describe the provision under the Indian act 1909.
- 2) State the causes of Indian Nationalism?
- 3) write brief information about "Azad Hind fauj"
- 4) Write brief information about Muslim league?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान 60 शब्द मर्यादा)

१. सन १९०९ या कायद्यातील तरतुदीचे वर्णन करा
२. भारतीय राष्ट्रवादाची कारणे सांगा?
३. "आझाद हिंद फौज" विषयी थोडक्यात माहिती लिहा?
४. मुस्लीम लिग' विषयी संक्षिप्त माहिती लिहा ?

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each Answer)

- 1) Discuss in detail the Land revenue Policies of the British East India Company?
- 2) write detailed information about "Quit India Movement "

सविस्तर उत्तर लिंग कोणते ही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. ब्रिटीश ईस्ट इंडिया कंपनीच्या जमीन महसूल विषयक धोरणांची सविस्तर चर्चा करा :
२. "भारत छोडो आंदोलन' विषयी विस्तृत माहिती लिहा?

Total No. of Printed Pages: 02

SUBJECT CODE NO: - Z-1174
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III)
Examination March / April - 2023
History - V
History of Early India (Up to B.C.300)

[Time: Hours 1:30]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black And blue pen only
- 3) Use pencil for diagram
- 4) Use of any signs attracting attentions is prohibited
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)
 रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

05

- 1) _____ is known as the earliest period of Indian period
 मानवी संस्कृतीचा प्रारंभिक कालखंड _____ म्हणून ओळखला जातो
- 2)The use of copper tools by humans is called _____
 मानव तांब्याची अवजारे वापरू लागला त्यास _____ म्हणतात
- 3)_____ Was script if Indus Vally civillisation
 _____ हि सिंधू संस्कृतीची लिपी आहे
- 4)_____ Veda is most ancient
 _____ हा सर्वात प्राचीन वेद आहे
- 5) The head of janapada was called _____
 जनप्रदाच्या प्रमुखास _____ म्हणत असत

B) Answer in a sentence (attempt all)
 एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

05

- 1) Who composed Mahabharat?
 महाभारताची रचना कोणी केली ?
- 2) In which language did Vardhman Mahavir preach ?
 वर्धमान महावीरांनी कोणत्या भाषेत प्रचार केला ?
- 3)Whome did King Ashoka defeated in Kalinga war?
 कलिंग युद्धात राजा अशोकाने कोणाचा पराभव केला ?
- 4) Which king convened the first buddist council?
 पहिली बौद्ध धर्म परिषद कोणत्या राजाने भरवली ?
- 5) Which tools was used by the stone age man?
 अश्मयुगीन मानव कोणत्या अवजारांचा वापर करत होता ?

- Q2 A) Explain concept / Terms / Units / events / (Any two) 10
 संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना / स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
 1) Sabha / सभा
 2) Stone Age / अश्मयुग
 3) Yadnya / यज्ञ
 4) Janpada / जनपद
- B) Attempt in short (any two) 10
 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
 1) Explain the importance of coins In ancient historygraphy
 प्राचीन इतिहास लेखनात नाण्याचे महत्व सांगा
 2) Give information about Ashoka's inscription
 अशोका चा शीललेखाची माहिती सांगा
 3) Give information about the town planning of Indus valley civilization
 सिंधू संस्कृतीतील नगर रचनेची माहिती सांगा
 4) Explain the importance of vedic literature
 वैदिक वाङ्मयाचे महत्व स्पष्ट करा
- Q3 Answer in details (any one) 20
 सविस्तार उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)
 (Word limitation minimum 200 for each answer)
 (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)
 1) Explain the literary sources of ancient Indian history
 प्राचीन भारतीय इतिहासाची वाङ्मयीन साधने स्पष्ट करा
 २) Explain the social and religious life of Indus civilization
 सिंधू संस्कृतीतील सामाजिक व धार्मिक जीवन स्पष्ट करा

Total No. of Printed Pages: 03

SUBJECT CODE NO: - Z-1175
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III)
Examination March / April - 2023
History - VI – OR History of Delhi Sultanat (A.D.1200 - A.D. 1526)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) Use black and blue pen only.
२. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) Use pencil for diagrams.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
४. कोणतीही लक्षवेधक खूण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

1. The book 'Tughalakhnama' was written by _____
2. _____ was the first ruling women Sultanshai.
3. _____ was the Founder of Bahamani empire.
4. In the year _____ A.D. Gurunak founded the Shikh religion.
5. During the Sultnat Period, the head of the justice department was called _____

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. 'तुघलकनामा' हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
२. _____ ही सुलतानशाहीतील पहिली स्त्री राज्यकर्ती होय.
३. _____ हा बहामनी साम्राज्याचा संस्थापक होय.
४. _____ साली गुरुनानक यांनी शीख धर्माची स्थापना केली.
५. सुलतान काळात न्याय विभागाच्या प्रमुखास _____ म्हणत.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

1. What is called the copper plates?
2. Who established the 'Chalisghani Sangh' ?
3. Who was the last administrator of the Sultan dynasty?

4. In which year Guru Nanak Founded sikhizm _____
5. During the Delhi sultanat period, General of the Judiciary Department was called as _____

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. ताम्रपट म्हणजे काय ?
२. चालिसगणी सरदारांच्या संघाची स्थापना कोणी केली?
३. सुलतानशाहीतील शेवटचा शासक कोण होता?
४. 'दिनार' हे सोन्याचे नाणे कोणी सुरु केले?
५. महानुभाव पंथाचे आद्य प्रवर्तक कोण आहेत?

Q2 A) Explain concept / terms / units / events. (any two)

10

(world limitation. minimum 60 for each answer)

1. Coins
2. Ibna Batuta
3. currency reformation policy of Muhammad Tughlaq
4. Iqta

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

१. नाणी
२. इब्र बतुता
३. मुहम्मद तुघलकाचे चलन सुधारणा धोरण.
४. इक्ता

B) Answer in short. (any two)

10

(minimum 60 words for each answer)

1. Review the regime of Lodi administrators.
2. Explain the administrative system of Allauddin Khilji.
3. Explain the causes of decline of Vijaynagar Empire.
4. Explain the social life during the Sultanate period.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्दमर्यादा किमान ६० शब्द)

१. लोदी वंशातील राज्यकर्त्यांच्या कारकीर्दीचा आढावा घ्या.
२. अलाउद्दीन खिलजीची प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा
३. विजयनगर साम्राज्याच्या -हासाची कारणे सांगा.
४. सुलतानकालिन सामाजिक जीवन स्पष्ट करा.

Q3 Answer in detail. (any one)

20

(Minimum 200 words for each answer)

1. Discuss about the civil and military administration of Sultanate.
2. Review the work of Bhakti movement in northern India.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा 200 शब्द)

१. सुलतानकालिन मुलकी व लष्करी प्रशासनाची चर्चा करा.
२. उत्तर भारतातील भक्ती चकपळीच्या कार्याची मिमांसा करा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - Z-1187

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. S.Y. (Sem-IV)

Examination March / April - 2023

History – VII History of India (B.C.300- A.D.650)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen for only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पॉन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q1

A. Fill in the blanks. (Attempt All)

05

1. The founder of the shung dynasty was _____.
2. Setubandh is a poem in _____ Language.
3. Vatsagulm was the capital of the _____ rulers.
4. A village donated to a Brahmin for education is called _____.
5. Ellora caves are located in _____ district.

अ. रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

1. शुंग घराण्याचा संस्थापक _____ हा होता.
2. सेतुबंध हे काव्य _____ भाषेत आहे.
3. वत्सगुल्म ही _____ शासकांची राजधानी होती.

4. विद्यादानासाठी ब्राम्हणास दान दिलेले गाव म्हणजे _____ होय.
5. वेरूळचे लेणे _____ जिल्हयात आहे.

B. Answer in a sentence. (Attempt All)

05

1. Who is the founder of Gupta dynasty?
2. Who wrote the book 'Rajtarangini'?
3. What is the ancient name of 'Bhokardan'?
4. Who wrote the 'Malati- Madhav'?
5. Which country of Xyantsang?

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

1. गुप्त साम्राज्याचा संस्थापक कोण होता?
2. राजतरंगीणी हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
3. भोकरदनचे प्राचीन नाव काय आहे?
4. मालती माधव कोणी लिहले?
5. ह्यु-एन-त्संग कोणत्या देशाचा होता?

Q2 A. Explain concept / teams /units/events. (any two).

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. War of Zalam
2. Art during satvahana period
3. Ahinsa
4. Shaiv cult

अ. संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. झेलम युद्ध
2. सातवाहनकालीन कला
3. अहिंसा
4. शैवपंच

B. Attempt in short. (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Give information about literature of kalidas?
2. Describe political achievement of sung?
3. Explain the teaching of vardhaman Mahavir?
4. Give an account of administration system in Rashtrakuta period?

ब. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. कालीदासाच्या साहित्यावर माहिती लिहा?
2. शूंगाची राजकीय कारकिर्द रेखाटा?
3. वर्धमान महावीरांची शिकवण स्पष्ट करा?
4. राष्ट्रकूटकालीन प्रशासन व्यवस्थेचा आढावा घ्या?

Q3 Answer in detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the ability of Harshvardhana?
2. Explain the social and religious condition of satvahanas period?

सविस्तर उत्तर लिहा.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. हर्षवर्धनाची योग्यता स्पष्ट करा?
2. सातवाहनकालीन सामाजीक व धार्मिक परिस्थिती स्पष्ट करा?

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - Z-1190

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. S.Y. (Sem-IV)

Examination March / April - 2023

History - VIII History of Soviet Union (A.D.1917 - A.D.1985)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All question are Compulsory
- 2) Use blue or black pen only
- 3) Use pencil for diagram
- 4) Use are any signs, attracting attention is prohibited
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे.
- 4) कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Philosophy was ..... behind the Russian Union Revolution.
- 2) ..... resigned as the Emperor on 15 March 1917.
- 3) ..... University was established in Russia in 1921.
- 4) Communist Party was founded in ..... India in 1925.
- 5) Russia established the National Bank in .....

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) रशियन राज्यक्रांतीमागे..... तत्वज्ञान कारणीभूत होते.
- 2) ..... याने 15 मार्च 1917 रोजी आपल्या सम्राट पदाचा त्याग केला.
- 3) इ.स. 1921 मध्ये रशियात ..... विद्यापीठ स्थापन करण्यात आले.
- 4) इ. स. 1925 मध्ये भारतात ..... येथे साम्यवादी पक्षाची स्थापना झाली.
- 5) रशियामध्ये इ. स. .... मध्ये राष्ट्रीय बँक स्थापन झाली.

B) Answer in sentence (attempt all)

- 1) Who was Maxim Gorky?
- 2) Which Soviet leader visited India December 1955.
- 3) Who is the first astronaut in the World?
- 4) Who wrote the book 'Das Capital'?
- 5) When did Russia Disintegrate?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) मॅक्सिम गॉर्की, कोण होता?
- 2) डिसेंबर 1955 मध्ये कोणते सोवियत नेते भारत भेटीवर आले होते?
- 3) जगातला पहिला अवकाश यात्री कोण?
- 4) 'दास कॅपिटल' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- 5) रशियाचे विघटन कधी झाले?

Q2 A) Explain Concept/terms/unit/event (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Non-Aggression Agreement 1939
- 2) Trotsky
- 3) Leninism
- 4) Bolshevik

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा.

(कोणतेही दोन) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) अनाक्रमणाचा करार
- 2) ट्रॉट्स्की
- 3) लेनिनवाद
- 4) बोल्शेविक

B) Attempt in short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the economic causes of Russian Revolution.
- 2) Describe the causes of success of Bolshevik.
- 3) Discuss Stalin's view on the Nationalisation of Agriculture.
- 4) Describe the Warsa Pact.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) रशियन क्रांतीची आर्थिक कारणे स्पष्ट करा.
- 2) बोल्शेविकच्या विजयाची कारणे वर्णन करा.
- 3) शेतीच्या राष्ट्रीयकरणा विषयीच्या स्टॅलिनच्या मताची चर्चा करा.

4) वॉर्सा कराराचे महत्व सांगा.

Q3 Answer in detail (any one) (word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Evaluate the work of Stalin.
- 2) Describe the Effect of Russian Revolution.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- 1) स्टॅलिनच्या कार्याचे मूल्यांकन करा.
- 2) रशियन राज्यक्रांतीच्या परिणामांची चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - Z-1189
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV)
Examination March / April - 2023
History - VIII History of India (A.D.650 - A.D.1200)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All question are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use Pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is Prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खूण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. The first battle of Tarain took place in..... Year.
2. Mohammed bin Qasim defeated King Dahir in ..... Year.
3. .... is the last independent king of the chola dynasty.
4. The author of the book Kumarpalcharit .....
5. .... This city was the capital of the Pallavas.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. तराईनचे पहिले युद्ध _____ वर्षी झाले.
2. मोहम्मद बिन कासीमने राजा दाहीर याचा पराभव _____ वर्षी केला.
3. _____ हा चोल घराण्यातील शेवटचा स्वतंत्र राजा होय.
4. कुमारपालचरित या ग्रंथाचे लेखक _____ हा होय.
5. _____ हे शहर पल्लवांची राजधानी होती.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

1. Who wrote Natyashastra?
2. How much did Mohammad Gazni invade India?
3. Where is the Virupaksha temple built by Lokmahadevi?
4. Who wrote the book "Mitakshara"?
5. What was the capital city of the later chalukyas?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. नाट्यशास्त्र हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
2. मोहम्मद गझनीने भारतावर किती स्वाऱ्या केल्या?

3. लोकमहादेवी हिने बांधलेले विरुपाक्ष मंदिर कुठे आहे?
4. "मिताक्षरा" हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
5. उत्तर चालुक्यांच्या राजधानीचे शहर कोणते?

Q2 A) Explain concepts/terms/units/events (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Inscription
2. Krishna first
3. Sati Practice
4. Nath cult

अ) संकल्पना / संज्ञा । घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. शिलालेख
2. कृष्ण पहिला
3. सती प्रथा
4. नाथ पंथ

B) Attempt in short (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Describe the first battle of Tarain.
2. Describe the performance of Pulkeshi II.
3. Describe the consequences of Mohammed Ghori's attack on India.
4. Explain the reasons for the rise of Rajput dynasty.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. तराईनच्या पहिल्या युद्धाचे वर्णन करा.
2. पुल केशी द्वितीयच्या कामगिरीचे वर्णन करा.
3. मोहम्मद घोरीच्या भारतावरील आक्रमणाचे परिणाम सांगा.
4. राजपूत वंशाच्या उदयाची कारणे सांगा.

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Write information about Shaivite and Vaishnava Sects.
2. 650 A. D. to 1200 A. D. Describe the Social Conditions of the period.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. शैव व वैष्णव संप्रदायाविषयी माहिती लिहा.
2. इ.स. 650 ते इ.स. 1200 या काळातील सामाजिक परिस्थितीचे वर्णन करा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - Z-1188

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. S.Y. (Sem-IV)

Examination March / April - 2023

History - VIII History of Mughal India (A.D. 1526 - A.D. 1757)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen for only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पोन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q1

A. Fill in the blanks (Attempt All)

05

1. Panipat's second war to become between _____ and Hemu.
2. _____ book written by Gulbadan Begam.
3. 'Ram charitman's Scripture written by _____.
4. 'Tuzuk-A-Babri' this autobiography written by _____.
5. Structure identify was _____ in southern Tajmahal.

अ. रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. पानिपतचे दूसरे युद्ध _____ व हेमू यांच्यात झाले.
2. गुलबदन बेगम हीने _____ ग्रंथ लिहीला.
3. 'रामचरितमानस' हा ग्रंथ _____ यांनी लिहीला.

4. 'तूझुक - ए - बाबरी' हे आत्मचरित्र _____ यांनी लिहिले.
5. दक्षिणेचा ताजमहाल म्हणून _____ ही वासर ओळखाली जाते.

B. Answer in a sentence (Attempt all): -

1. Who Mughal King was banned on Art of music?
2. When was mughal Emperor Babar to invade on India?
3. Who was the founder of shikh religion?
4. Who is the founder of sur family?
5. Which mughal Emperor motivated painting?

05

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

1. संगीत कलेवर बंदी आणणाऱ्या मुघल राजाचे नाव काय?
2. मोगल सम्राट बाबराने भारतावर पाहिली स्वारी केव्हा केली?
3. शीख धर्माची स्थापना कोणी केली?
4. सुर घराण्याची स्थापना कोणी केली?
5. कोणत्या मुघल सम्राटाने चित्रकलेस प्रोत्साहन दिले?

Q2

A. Explain concepts terms / units / events (Any Two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Education system of mughal India
2. Humayunnama
3. Battle of Haldighat
4. War of succession

अ. संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. मोगल कालिन भारतातील शिक्षण पद्धती.
2. हुमायूननामा
3. हल्दी घाटीची लढाई
4. वारसा हक्काचे युद्ध

B. Attempt in short (any two): -

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain relations between the mughal and Rajputa's?
2. Briefly interpretation on 'Deen-E-Ilahi' founder the imperior of Akbar?
3. Give the information on structure of Art in mughal period?
4. Discuss the Shahjahn's period was a Golden Age of mughal India?

ब. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. मोगल आणि राजपूत संबंध स्पष्ट करा?
2. सम्राट अकबराने स्थापन केलेल्या 'दिन - ए - इलाही' धर्माविषयी थोडक्यात चर्चा करा?
3. मुघलकालीन वास्तू कलेविषयी माहिती दया?
4. शहाजहानची कारकिर्द मोगलकालिन भारतातील सुवर्णयुग होते चर्चा करा?

Q3 Answer in detail. (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Detail to describe social life in mughal period?
2. Write an essay on the markets and currency system during the mughal period?

सविस्तर उत्तर लिहा.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. मुघलकालिन सामाजिक जीवनाचे सविस्तर वर्णन करा?
2. मोगलकालिन बाजारपेठ व चलन व्यवस्थेवर निबंध लिहा?

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - Z-1183

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. T.Y. (Sem-VI)

Examination March / April - 2022

Paper No - XIII Fields of History (Archaeology, Museology and Tourism)

[Time: 1:30 Hour]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use for any signs, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा .
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
4. कोणीही लक्षवेधक व सांकेतिक खून करण्यास प्रतिबंध आहे

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Test excavation is the process of _____.
2. Indian National Museum was established in _____ year
3. _____ is the place of Sant Kabirji's Tomb
4. The Salarjung Museum is in _____.
5. Prabhavati Gupta was written _____ Copper-script

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) चाचणी उत्खनन ही _____ प्रक्रीया आहे .
- 2) भारतीय राष्ट्रीय म्यूजियम ची स्थापना _____ मध्ये झाली
- 3) _____ हे संत कबीरांच्या समाधी स्थळाचे ठिकाण आहे .
- 4) सालारजंग म्यूजियम _____ येथे आहे
- 5) प्रभावती गुप्ता हिने _____ ताम्रलेख लिहिला.

05

B) Answer in Sentence (attempt all)

- 1) Who wrote the book "Approach to Archaeology"?
- 2) Where is the museum of Prince of Wales ?
- 3) When was the Tourism Corporation of India was established?
- 4) What is the ancient Name of Mahur?
- 5) Who kept record of historical things in historical Museum?

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)
- 1) अप्रोच टू अर्किओलॉजी' हा ग्रंथ किणी लिहिला?
  - 2) प्रिन्स ऑफ वेल्स म्यूजियम कोठे आहे?
  - 3) भारतीय पर्यटन महामंडळाची स्थापना केव्हा झाली?
  - 4) माहूरचे प्राचीन नाव काय आहे?
  - 5) वस्तूसंग्रहालयात वस्तूंच्या नोंदी कोण ठेवतो ?

Q2 A) Explain Concepts / terms / units / events (any two) 10
(Word Limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Inscription
- 2) History Period
- 3) Social Tourism
- 4) Sarjant committee

अ) संकल्पना / सांगा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- 1) शिलालेख
- 2) इतिहास काळ
- 3) सामाजिक पर्यटन
- 4) सार्जंट कमिटी

B) Attempt answer in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Give the information of methods of excavation
2. Give the objectives of Archaeology.
3. Explain the objectives of Tourism.
4. Give the information of Salarjang Museum.
5. give the information of zaa Committee.

ब] थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) (प्रत्येक प्रश्नासाठी 60 शब्द मर्यादा)

1. उत्खननाच्या पद्धतीविषयी माहिती द्या.
2. पुरात्वशास्त्राची उद्दिष्टे सांगा.
3. पर्यटनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
4. साकारजंग वस्तूसंग्रहाळयाबद्दल एक माहिती द्या
5. झा समिती बद्दल माहिती द्या.

Q3 Answer in detail. (any one) (word limitation minimum 200 for each answer)

20

1. Describe in detail the functions of History Museums.
2. Explain the role of the History in Tourism.

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) (प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान 200 शुद्ध मर्यादा)

1. इतिहास वस्तूसंग्रहलयाची कार्ये सविस्तर वर्णन करा
2. पर्यटनातील इतिहासाची भूमिका स्पष्ट करा

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - Z-1184

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. T.Y. (Sem-VI)

Examination March / April - 2023

History - XIV Landmarks in the History of Modern World

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N. B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use for any signs, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिसचा वापर करावा.
4. कोणीही लक्षवेधक व सांकेतिक खून करण्यास प्रतिबंध आहे

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Renaissance was started in _____ city.
2. The world-famous painting 'Last Supper' Painted by _____
3. The compass was discovered by _____
4. The United Nations was established in year _____
5. The first country _____ Surrender in the Second world war

अ] रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. प्रबोधनाची सुरुवात _____ या शहरात झाली.
2. जगप्रसिद्ध 'लास्ट सफर' या चित्राचा चित्रकार _____ हा होय.
3. होकायंत्राचा शोध _____ यांनी लावला
4. राष्ट्रसंघाची स्थापना _____ या वर्षी झाली.
5. दुसऱ्या महायुद्धात प्रथम शरणागती _____ यादेशाने पत्करली.

05

B) Answer in a sentence (Attempt all)

1. In which year Columbus discovered America?
2. who wrote the book 'Das Kapital'?
3. In which country did the Industrial Revolution take place firstly?
4. who proposed the theory of heliocentric Solar system?
5. who was the President of America during the Second world war?

ब] एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. कोलंबस याने कोणत्यावर्षी अमेरिकेचा शोध लावला?
2. 'दास कॅपिटल' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
3. औद्योगिक क्रांती प्रथम कोणत्या देशात झाली?
4. सूर्यकेंद्री सौर मंडलाचा सिद्धांत कोणी मांडला.?

5. दुसऱ्या महायुद्ध समयी अमेरिकेचा राष्ट्रध्यक्ष कोण होता?

Q2 A) Explain concepts / terms/units / events (Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Catholic cult
2. Democracy
3. Atlantic charter-1941
4. Hitler

अ) संकल्पना (संज्ञा) घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान 60 शब्दमर्यादा)

1. कॅथॉलिक पंथ
2. लोकशाही
3. अटलांटीक सनद, 1941
4. हिटलर

10

B) Attempt answer in short (Any two)
(word Limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the causes of the French Revolution.
2. Describe the consequence of Second world war.
3. Explain the importance of the Russian Revolution.
4. Describe the contribution of Martin Luther in the Reformation movement.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान 60 शब्दमर्यादा)

1. फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे सांगा.
2. दुसऱ्या महायुद्धाचे परिणाम सांगा.
3. रशियन राज्यक्रांतीचे महत्व स्पष्ट करा
4. मार्टिन ल्युथरन्ते धर्मसुधारणा चळवळीतील योगदान सांगा.

Q3 Answer in detail (Any one)
(word Limitation minimum 200 for each answer)

20

1. Explain the causes and importance of the American war of Independence.
2. Explain the causes and consequences of the first world war

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान 200 शब्द मर्यादा)

1. अमेरिकन स्वातंत्र्ययुद्धाची कारणे व महत्त्व सांगा
2. पहिल्या महायुद्धाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages: 03

SUBJECT CODE NO: - Z-1171
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V)
Examination March / April - 2023
History of Indian National Movement (A.D. 1885 - A.D. 1947)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- i. All question are compulsory.
  - ii. Use black and blue per only.
  - iii. Use Pencil for Diagrams
  - iv. Use of any sign, attracting attention is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
  २. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा
  ३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
  ४. कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) British east India company was founded in _____
- 2) _____ was the father of Indian national congress.
- 3) _____ was the called the first Indian Revelation in India.
- 4) _____ established the swaraj party.
- 5) _____ wrote the book "my Experiment of truth"

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) _____ साली ब्रिटीश इस्ट इंडिया कंपनीची स्थापना झाली.
- २) _____ यांनी भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे जनक म्हणतात.
- ३) _____ यांना आद्य क्रांतिकारक म्हणून ओळखले जाते.
- ४) _____ यांनी स्वराज्य पक्षाची स्थापना केली.
- ५) _____ यांनी " माझे सत्याचे प्रयोग" हे पुस्तक लिहीले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who started the permanent settlement?
- 2) Who wrote the book "Gita rahasya"?
- 3) Who Killed commissior Rad
- 4) Which year started the non- co-operation Movement?.
- 5) Who started the "Wahabi Movement"?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

१. "कायमधारा पद्धती" कोणी सुरु केली?
२. गितारहस्य" हा ग्रंथ कोणी लिटीला?
३. कमिश्नर रेडचा खून कोणी केला?
४. असहकार चळवळ कोणत्या वर्षी शुरु झाली?
५. "वहाबी चळवळ" कोणी सुरु केली?

Q2 Explain concepts/terms/units / events (any two)

10

- 1) colonialism
- 2) Indian National congress
- 3) Extremists
- 4) Mountbatten plan

अ) संकल्पना / संज्ञा/घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोग)

- 1) वसाहतवाद
- 2) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
- 3) जहालवाद
- 4) माऊंटबॅटन योजना

B) Attempt answer in short (any two)

10

- 1) Describe the provision under the Indian act 1909.
- 2) State the causes of Indian Nationalism?
- 3) write brief information about "Azad Hind fauj"
- 4) Write brief information about Muslim league?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान 60 शब्द मर्यादा)

१. सन १९०९ या कायद्यातील तरतुदीचे वर्णन करा
२. भारतीय राष्ट्रवादाची कारणे सांगा?
३. "आझाद हिंद फौज" विषयी थोडक्यात माहिती लिहा?
४. मुस्लीम लीग' विषयी संक्षिप्त माहिती लिहा ?

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each Answer)

- 1) Discuss in detail the Land revenue Policies of the British East India Company?
- 2) write detailed information about "Quit India Movement "

सविस्तर उत्तर लिंग कोणते ही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. ब्रिटीश ईस्ट इंडिया कंपनीच्या जमीन महसूल विषयक धोरणांची सविस्तर चर्चा करा :
२. "भारत छोडो आंदोलन' विषयी विस्तृत माहिती लिहा?